

ABAFÁY-DEÁK CSILLAG

Családalapítás

ABAFÁY-DEÁK CSILLAG (1949) Budapest

Még nem esett. Szedte a lábát, nem akart elázni. Ha ilyen felhőkből zuhog, nem áll meg egyhamar. Szarrá ázok, gondolta. Már szaladt. Még csak az út felénél járt, a falu szélén lakott. Megállhatott volna Mariéknál, de nem volt kedve beszélgetni anyósával, és senkivel, mióta Mari, a felesége meghalt.

Miattad ment a sírba, hallja anyósa éles hangját. Kiabál, egész életében kiabált, a lányával is. Szegény Mari azért ment olyan korán férjhez, hogy szabaduljon anyjától, aki megözvegyülve a nyakukra költözött, nem bírja az egyedüllétet panaszkodott. Mari nem mert nemet mondani. Azt se bánta, hogy férje neheztel emiatt. Vagyis bánta, de nem tudott mit tenni.

Árpád áldott egy lélek, beszéltek a faluban. Nyugodt és megbízható ember, igaz, néha eljár a keze, nem szereti, ha ellentmondanak neki. Mari sem mert, bár anyja állandóan biztatta, álljon a sarkára, ne hagyja, hogy minden a nyakába szakadjon, nem fogja bírni. Nem hallgatott rám szegény, panaszolja az anyós a piacon, és nem vásárolni akar, csak beszélgetni, kibeszélni a fájdalmát, hogy lánya nincs többé. Belerokkant a sok munkába – három disznó, egy tehén, két ló. Bizony mindegyik kéri a magáét. Csak egy segítője volt, az öreg, sánta Albert, aki hátul lakott a cselédszobában. Marinak nem volt megállása, négykor kelt, de még este tízkor sem került ágyba. Dagasztotta a kenyeret, mert Árpád meg nem ette volna a boltit. Egérnek való az, nem embernek, volt a szava járása.

Mari nem félt senkitől, csak az anyjától. Ha Árpád kijött a béketúrésból, és felemelte a kezét, úgy tudott ránézni azzal a kemény, acélszürke szemével, hogy a férfinak lehanyatlott a karja, kiment az erő belőle. Az anyja minden mozdulatukat, szavukat figyelte. Az ajtókat mindig nyitva hagyta, bezárni a fürdőszobát sem lehetett. Mi lenne veletek, ha én nem lennék itt, éhkoppra jutnátok. Árpád kezdetben visszazólt az öregasszonynak, aki nem is volt olyan öreg, csak az utolsó szó vagy inkább az utolsó kiáltás mindig az övé volt.

Időnként az anyja főzött Mari helyett. Parasztosan, nem sajnálva a zsírt és az erős paprikát. A húsleves tetején vastagon úszott a zsír, a tészta sem tudta felszívni. Reggelire több tojásból sütött rántottát, szalonnával és sok kolbásszal. Legyen ereje Árpádnak, mert mégis ő a férfi. A veje azonban jobban szerette Mari főztjét, a töklevest, a gyenge jércehúst, időnként a halat, amit anyósa annyira utált. Idővel Árpád meg is mondta, hogy csak Mari főzhet a házban, más senki. Mari főztje viszont ízetlen volt az anyjának. Undorodva félrelökte a tányért, és hozzátette, ő aztán nem főz magára, az nem gazdaságos, inkább éhen hal, tudja ő, hogy csak megtúrt személy; ki törődik ma az öregekkel, csak az örökségre hajtanak. Árpád ilyenkor megjegyezte, csupasz seggel jött ide, akárcsak a lánya. Mind éhen halnának, ha ő nem húzná az igát reggeltől estig. És minek. Gyerek sincs. És már nem is lesz. Az öregasszony ilyenkor gúnyosan felnevetett, hát ahhoz férfi kell, de az úgy látszik, nincs ebben a házban. A lánya tíz gyereket is kihordana, ahogy kinéz, minden legénynek csorgott a nyála, ha végigment a falu utcáján. Mégis egy ilyen fatökühöz kellett hozzámennie.

Árpád csak nyelt egyet, kedve lett volna jól szájon verni az anyósát, ahogy apjától látta régen, alig ötévesen, de valami undort érzett, és nem bírta fel-

emelni a kezét. Titokban elment az orvoshoz. Hibátlan a spermája, nemzőképes, adták tudtára a kivizsgálás eredményét. Csak lassúak, tette még hozzá az orvos, nagyon lassúak, lusták. Nincs valami szer, hogy fürgébbek legyenek, kérdezte, de az urológus nem adott egyenes választ. Beutalta Hévízre, két hétre. Sohasem volt szabadságon, hogyan fogja elviselni a távollétet, maga volt a tulaj és a melós is, saját magának nem engedélyezett egyetlen nap pihenőt sem. Szombaton, vasárnapon is kint volt a földeken. Otthon nem szólt egy szót sem, miért lesz két hétig távol.

Hévízen két nővel is megismerkedett, unták magukat, és csak a gyerekcsináláson járt az eszük. Jó pasi vagy, mit keresel itt, méregették. Este kopogtattak az ajtaján. Reggelig el se ment a nő, még a reggelihez se mentek le. Árpád csak most érezte, milyen az, ha nem figyel senki a másikkal szobából, nem nyitnak rá, nem zajonganak. Remélte, hogy megismétlődik a kopogtatás. Nem ismétlődött. Másnap sem. Árpád negyedik nap hazament. Ettől neki nem lesznek gyorsabbak a spermái, gondolta. Marhaság az egész.

Mari sokat veszekedhetett az anyjával, illetve az anyja Marival, most alig szóltak egymáshoz. Vacsoránál Árpád felvetette, menjen el Mari a nőgyógyászhoz, ma már sok új módszer van, ami segít abban, hogy gyerekük legyen. Ő megvizsgáltatta magát, azért volt most néhány napig távol, meg lehetne oldani, van remény. Anyósa mint egy fúria ordított: üvegcsészében készüljön az unokám egy ilyen rongypöcsű miatt? Mari csak lesütötte a fejét. Mit tegyen, csak ez járt a fejében. Egy kislányt akart, de nem mindenáron. Félt a tortúrától, sokat hallott róla, mennyi kitartás kell hozzá. És ha ő távol van, ki fogja ellátni a jószágokat, ki főz Árpádra, és anyós és vej vitája ki tudja, hova vezetne, míg ő nincs otthon. Nem tehetem, mondta csendesen férjének. Megleszünk mi gyerek nélkül. Vagy fogadjunk örökbe egyet, hány filmszínész van, aki így cselekedett, és nem bánta meg. Honnan tudod, vágott közbe anyja, aki zavarában leverte a tányért az asztalról. Aludjunk rá egyet, nem kell most eldönteni semmit, adta meg magát Árpád. Szokatlan volt tőle ez a belátás.

Másnap nem tértek vissza az előző esti beszélgetésre. Hallgattak. Mindenkit lefoglalt a munkája. És az volt bőven, árvíz közelgett, menteni kellett, amit lehetett.

Eltelt néhány hónap, amikor levelet hozott a postás. Árpád anyósa vette át és habozás nélkül óvatosan felbontotta, majd sikerült nagyjából visszazagasztania a borítékot, amúgy is gyűrt, viharvert volt. Amikor Árpád hazaérkezett, anyósa hallgatott arról, hogy vejének levele jött. A férfi az éjjeliszekrényén talált rá. A levelet Inge, a hévízi nő írta – gyereket vár. Árpád gyerekeit. Nem lehet kétsége, kiszámolta, és minden stimmel. Fiú lesz, már nevet is talált neki. Incének fogja hívni. De nem találkozhatnak, a férje nem tudhatja meg a dolgot. Árpád elrejtette a levelet az éjjeliszekrény fiókjának aljára, még elolvassa másnap is. Mintha fejbe verték volna, nem csillagokat, betűket látott, ha becsukta a szemét, akkor is, és ezek szavakká álltak össze, újból, és újból. Anyósa hallgatott és várt.

Pár nap múlva Árpád már messziről látta a villogó mentőautót a házuk előtt.

Marit a folyóból halászták ki, még élt és sikerült újraéleszteni. Három napig volt a kórházban, magához tért, de nem szólt egy szót sem. Negyedik nap elvitte a tüdőgyulladás. Árpád a temetés után kereste a levelet az éjjeli szekrényében. Nem volt ott. Összecsomagolt, egy szót sem szólt az anyósához, a falu szélén levő kis préházban húzta meg magát.

Möbius-szalag

Ha így folytatom, kiteszi a szűrőmet az anyám. Elege van abból, hogy minden héten más csajt hozok haza, ő kedvesen elbeszélget velük, de mire a nevüket megjegyzi, újabb lány tűnik fel. De mióta Zsófi, három év után, váratlanul lelépett, hiába keresek barátnőt.

Annát egy divatbemutatón ismertem meg, ahol fürdőruhákat mutatott be. A matematika-szakedolgozatát írja, számolt be első találkozásunkkor. Halk szavú, de izgalmas jelenség volt, csak ne lett volna az a fintora. Amikor megnevettettem, tökéletesen a Zsófi arckifejezését idézte fel bennem. Anna nem ismerte Zsófit, de ezek után én se Annát. Nem hívtam fel többé.

Ági nevetése senkiére se hasonlított, megkönnyebbültem. Nem magas, de arányos, talajtornán edzett alakja megtetszett. Nem csak a talajon volt akrobata. Csak ne lett volna az a szokása, hogy mielőtt ágyba bújunk, rágja, tépi a körmét, úgy, mint Zsófi. Hiába volt szép hosszú ujjja, nem bírtam nézni. Nem is néztem többé.

Sári vörös hajú lány. Babaarcán rengeteg szeplő, de még ez is jól állt neki, akárcsak Zsófinak. Amikor Sári rám nézett, én a szeplők mögött nem őt láttam. Azt hazudtam neki, impotens vagyok egy baleset következtében. Nem volt könnyű ezt kimondani, hát még elképzelni. Ő azonban elhitte, és azonnal lelépett.

Én meg azonnal rákapcsoltam Zitára. Együtt búvárokodtunk. Se szeplő, se körömrágás, se fintoros nevetés. Anyám ujjongott, ez a lány majd ráncba szed. Maradtam a ráncokkal, amik a homlokomon akkor jelentek meg, amikor felfedeztem, Zita ugyanolyan hamisan énekel, mint Zsófi. Zita állandóan a fürdőszobában gyakorolt. Hol a magas cél? – cukkoltam. Megsértődött. Így legalább nem nekem kellett őt kirúgnom.

Hogy Petra nem egy éneklős típus, az hamar kiderült, botfülem van, mondta nevetve, amikor koncertre hívtam. A második randinál közel hajoltam hozzá, és megéreztem Zsófi parfümét, aminek a nevét se tudtam megjegyezni, annyira ritka márka, de az illatát igen. Petra nem értette, miért nem ölelem meg gyakrabban, és sokszor miért tolom el magamtól. Az csak jóval később jutott eszembe, vehettem volna neki egy másik parfümöt, és ha neki is tetszik, talán most is együtt lennénk.

Zsuzsit már első pillanatban jó közletről szagolgattam. Nyers, majdhogynem férfiparfüm illata csapta meg az orromat. Az se érdekelt, ha kiderülne, egy másik férfi ragasztja rá azt az illatot, csak semmi, de semmi se emlékeztessen Zsófiára. Már a harmadik randin is túl voltunk, amikor hazavittem, anyám megértően mosolygott, és elment otthonról. Zsuzsi otthonosan, kezében a teli borospohárral felkucorodott az ágyra, nem is kocintott velem, egyből felhajtotta az italt, majd elkezdett beszélni: Hónapok óta keresem azt a férfit, aki hasonlít az én Zoltánomhoz. Három évig voltunk együtt. Eddig senki sem ért a nyomába. Eddig. Kár, hogy a neved nem Zoltán, de amikor csak ketten vagyunk, így szólítanálak.

PÁRKÁNYI RAAB PÉTER, *Andante* (Lassan), 2014–17